

музика тренутка

Поп — рок — џез — концерти — плоче

Против академског духа

Четири ЛП албума „нове музике“ и џеза у издању „Дискоса“ и београдског СКУ

Као резултат сарадње дискографске куће Дискос из Александраца и Студентског културног центра изашла је серија плоча која привлачи посебну пажњу смелошћу концепције неуобичајене за нашу средину. Та серија од четири албума, од којих два двострука (четврти ће изаћи са закашњеником), произвела је активности Редакције музичког програма СКУ и њене програмске оријентације ка новој музици. Серија изражава тај програм посебно постављена о афирмацији „стваралаштва младих аутора заинтересованих за нове могућности рада у оквиру музич-

Опис 4
Из овако уопштених ставова још се, наравно, не види које су то „нове могућности“ али то постаје јасно из концертне активности и публикација информативног, теоријског и манифестног карактера и, најзад, из ове серије плоча.

Први двоструки албум серије (ЛПД 929) је под знаком прве наведене тачке програма о афирмацији „стваралаштва младих аутора заинтересованих за нове могућности“. На плочи се налазе „Melange“ (1975) Владимира Тошића, „Tape Orchestration Records“

Група аутор „Опус 4“: Самић, Драшковић, Тошић и Паску

ког медија“, о комбиновању „музичког са другим медијима“, о стварању „кратиног простора за рад ансамбла чија се одређена подударја са програмским иницијативама Редакције“ и о издавању документационог материјала (штампана каталога, плоча, кasete).

(1981) Милимира Драшковића, „Фоносерије — идентитети / динамичких структура“ (1979) и „Фоносерије — идентитети / прекомерних трошума“ (1978/1979) Лазара Мисодрата Паскуа, „10 за тош“ (1976) и „10/11-18“ (1981) Мирослава Мише Самића. Група, која делује од средине седамдесетих година,

покретна је „нова културна тренд у музичком животу града“ супростављајући се „догматизму и схематизму академског духа“ који је, према мишљењу групе, основно обележје београдске музичке културе. Као алтернативу постојећем стању, они аутори нуде развој минималне, репетитивне и метамузице. Да се постигне, за Тошића, важно поштивање звука и слике потребно је погледати и визуелни прилог „архитуре“ композиције дат на унутрашњој страни омота. Наравно, слушаоци посматрач може рећи да — изuzeв најоштријег поклањања „симетричних лучних форми“ звука и слика — аморфни и променљиви звук и геометризовани прегз нису потпуније кореспондентни.

Самићева композиција треба схватити у оквиру његовог става према савременој музици као галадију и слушају, стању свести, компендијуму савремених идеја, имплезиу и пракси савремене музике и ситуацији музике. У строго репетитивној музици понављани модела се мора узек иновативности уз ритмичке одступања. Предвиђањем у медиј траке (петља), репетитивност је у Драшковићевој композицији учињена аутоматском, дакле непроменљиво непроменљивом (иначе се једино просторни елемент). Најзад је отишло Паску — а тиме и најзад ван музике у смислу у коме она има предикативно и не дискуривано значење. У „Фоносеријама — идентитети / динамичких структура“ таутолошки односи гласовног говора и ознака за динамичку, који су и језика „аса“ са музиком, допуштају да се овај јад може дефинисати као метамузика.

Џон Кејџ

Други двоструки албум (ЛПД 930) доноси дела Џона Кејџа за пренаривањем клавир. Нада Колунија изводи „Сорнате и интерлудје“ (1946—48) и „Музику за Марселу Лишана“ (1947). Ова плоча проистиче из наведене тачке програма о тражењу релевантних музичких појава. Кејџ је, свакако, изузетно значајна уметничка фигура овог века, можда значајнија по томе што је и како је проширио појам музике и довео до крајњих консеквенцијских ставова о музици, него по ономе што је створио у домену неаосмислено музичког. Он је експеримент и истраживање, отвореност и неопређеност, процес и случајност афирмисао као самосталност саме уметничке појаве, изу-

као их из анонимности предуметничког „Сонате и интерлудје“ су покушаји изражавања „крајњих смиса“: теоријског, еротског, чудесног, веселог итд. и њихове опште темље — према надијској традицији — ка миру и тишини. Петнаест соната имају ААББ ритмичку структуру док су четврти интерлудја грађена без структурних понављања. Клариситијана Нала Колунија је и овом интерпретационом потврдила своје изврсне способности прихватања у захтеве различитих стилова новје музике.

Ансамбл за другу нову музику

Трећи албум манифестује став Редакције о стварању „кратиног простора за рад ансамбла“. Ансамбл за другу нову музику изводи дела Роберта Морана „Spin Again“ (1980) и „The Last Station of the Albatross“ (1978), „Фузизи“ (1978) В. Тошића и „1-12“ (1980) М. Драшковића. За разлику од друге плоче, на овој је представљен „део стваралаштва који је тренутно актуалан“.

Очекујући и четврту плочу, на којој група „Interaction“ свира free-jazz на веома оригиналан начин, може се закључити да намере које серија испољава имају услова да попуне неопређеност наше музичке културе у циљу остваривања константеније различитих прилика музички и остваривања оног стања које замста представља уметничку реалност нашег времена: плурализам. Значај овог подухвата имао би своју праву меру да је и техничка реализација плоча (асна маса, таласаста површина, недовољан однос сигнала шум итд.) била на висини концепције. Јер, тамо где се смењује могућност реконструкције и препознавања музике, квалитет реализације мора бити довољно висок да отклони евентуалне неспоразуме. Невоља је што ови албуми могу да се купе, засад, само у Продајној галерији СКУ. На крају, треба истаћи функционалност дизајна омота — изразито та је Драган Стојановић — и његову свобременост природи музике.

Владан Радовановић